

YÜKSEKÖĞRETİM KANUNUNDA DEĞİŞİKLİK YAPILMASI İLE İLGİLİ KANUNA DAİR DEĞERLENDİRMEMİZ

Ak Parti grubu tarafından, 8 Nisan 2020 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına sunulan "Yükseköğretim Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi", 15 Nisan 2020 tarihinde 290 oyla kabul edilerek kanunlaşmıştır. Ülkemizin menfaati adına üniversitelerin bilimsel özerkliğine ve öğretim görevlilerinin akademik özgürlüklerine sahip çıkmak ve arttırmak dururken, kabul edilen kanun; eğitim kalitemize, hukuka, üniversitelere, milletimize ve Türkiye'nin geleceğine karşı yapılan büyük bir yanlışlık olmuştur.

Öncelikle gerek ulusal gerek uluslararası düzeyde mücadele edilen COVID-19 salgını nedeniyle oluşan mevcut konjonktürde birçok alan gibi Yasama erki de etkilenmiştir. Lakin iktidar partisi bu müşkül durumu adeta fırsata çevirmiş, normal kanun görüşme şekli terk edilerek, ülkenin yükseköğretim sistemini büyük ölçekte etkileyecek bu denli önemli bir kanun teklifini, kamuoyuna, eğitim camiasına ve milletin iradesini temsil eden milletvekillerine yeterli müzakere imkanı tanımadan kanunlaştırmıştır.

Dünyada 21. yüzyılın büyük dönüşümleri üniversitelerin geliştirdiği teknolojiler ve bilim ışığında harekete geçmiştir. COVID-19 ile birlikte dijital çağa geçiş hızlanmış, dijitalleşme, biyoteknoloji, yapay zeka gibi inovasyona dayalı teknolojiler varoluşsal önem kazanmıştır. Bu gelişmelerden uzak kalmak, ekonomik, sosyal ve kültürel açıdan Türkiye'nin gelişmiş ve müreffeh ülkeler arasında yer almasının mümkün olmaması demektir. Kanunla küresel gelişmeler ve 21. yüzyıl vizyonu göz ardı edilerek önemli bir fırsat kaçırılmıştır.

Yeni düzenlemeye göre koronavirüsü nedeniyle ara verilen ilk, orta ve yükseköğrenim seviyelerinde ki kazanım eksikleri yazın telafi eğitimi ile giderilecektir. **Ancak mevcut konjenktürde sadece telafi eğitiminin düzenlenmesinin yetersiz olduğu kesindir. Örgün eğitime uzaktan eğitimin de katılacağı "hibrit eğitim" modeline hazırlanılması gerekmektedir.** OECD tarafından yeni hazırlanan Koronavirüsü Eylem Planı Raporunda, Eğitim Bakanlıklarının virüs nedeniyle eğitim öğretime bir süre daha ara verme ihtimaline karşın uzaktan eğitimin örgün eğitime hukuken dahil edilme yollarının belirlenmelerini, mezuniyet ve atama gibi hususları da gözden geçirilmeleri önerilmektedir. **Orta ve uzun dönem için hibrit eğitim modeline maddi ve beşeri sermaye ayrılması ve gerekli hukuki düzenlemelerin yapılması gerekmektedir.**

Kanunun en sorunlu düzenlemelerinden biri, öğretim elemanlarının disiplin sorumluluğuna ilişkin olarak Yükseköğretim Kanununun 53'üncü maddesinde yapılmak istenen değişiklikleri içeren 7'nci maddesi olmuştur. Kanunun bu maddesi ile üniversiteleri amaçlarına aykırı bir biçimde adeta devlet dairesine dönüştürecek anlayışla akademik özgürlük ve güvencelerden uzak nitelikteki keyfi sonuçlar doğuracak bir düzenleme Anayasa Mahkemesi'nin üniversite özerkliği vurgusuyla öğretim üyelerinin devlet memuru statüsünde olmadığı, disiplin suçlarının da aynı olamayacağını belirten kararlarına aykırı bir şekilde yapılmıştır. Kanun teklifinin gerekçesinde de belirtildiği gibi Devlet Memurları Kanunu'nun öğretim elemanları için esas alınması bile başlı başına ürkütücü anlayışı ortaya koymaktadır.

Kanunun diğer tartışmalı maddesi ise özellikle Şehir Üniversite'sini ve diğer vakıf üniversiteleri doğrudan etkileyecek olan 13'üncü maddedir. Düzenlemeye göre; 2547 sayılı Yükseköğretim Kanunu'nun Ek 11'nci maddesinde yapılacak değişiklik; geçici olarak faaliyeti durdurulan vakıf üniversitesi YÖK'ün kararıyla kapatılabilecektir. Söz konusu düzenleme ile nokta atışı yapılarak, vakıf üniversitesinin nasıl kapatılacağı, kurucu vakfa ne olacağı, sahip oldukları mülklere nasıl sahip çıkılacağı ayrıntılı olarak düzenlenmiştir. Kanunlar nesnel olur; kişiye ya da bir kuruma özel kanun yapılmaz. Ancak siyasi irade Şehir Üniversitesinin faaliyet iznini iptal edeceğini çok önceleri açıkça ortaya koymuş, siyasi hesaplaşmasına hukuku araçsallaştırarak kanun olarak meclise sunmuştur. Bu kanun ile yürütme, AYM kararlarında, "YÖK'ün, üniversiteleri denetlemeye ilişkin kuralları hem üniversiteler hem de idare yönünden herhangi bir duraksamaya ve kuşkuya yer vermeyecek şekilde açık, net, anlaşılır ve uygulanabilir olmalıdır. Ayrıca keyfi uygulamalara karşı koruyucu önlemler içermesi de gereklidir. Aksine bir düzenleme, merkezi idarenin üniversitelerin bilimsel özerkliğine keyfi şekilde müdahalede bulunmasına imkân tanır ki, bunun Anayasa'nın 130. maddesiyle bağdaşması mümkün değildir." şeklinde ortaya konulan çerçevenin aksine tüm vakıf üniversitelerini kontrolü altına almayı amaçlamaktadır. Açılan bu yol Şehir Üniversitesi dışında da birçok keyfi uygulamaya yasal meşruiyet sağlayacaktır.

DEVA Partisi olarak öncelikle Kanunun; üniversitelerin bilimsel özerkliğine ve öğretim üyelerinin akademik özgürlüklerine öncelik veren, onları koruyan, anayasal bir hak olan bilimsel özgürlüğe sahip çıkan bir yaklaşımla hem devlet hem de vakıf üniversitelerinin dünya sıralamalarında olmaları için gerekli teşvikin yapıldığı bir düzenleme olmasını isterdik. Bu kanun, tüm öğretim görevlilerini otoriteye tabi hale getirerek keyfi olarak cezalandırma ve esasında özerk olan vakıf üniversitelerinin alanlarını daha da sınırlandırarak gerekli görüldüğü an faaliyetlerini sona erdirerek el koyabilme imkanı verilmiştir.

DEVA Partisi olarak üniversitelerin gelişiminin önünde en büyük engel olan Yükseköğretim Kurulu'nun (YÖK) kapatılmasını ve yükseköğretim sisteminin, kurumsal özerklik, akademik özgürlük ve performansa dayalılık ilkeleri çerçevesinde yeniden düzenlenmesi gerektiğini vurgulamak isteriz.

Saygılarımızla,

